

Stichting NIOC

Stichting NIOC en de NIOC kennisbank

Stichting NIOC (www.nioc.nl) stelt zich conform zijn statuten tot doel: het realiseren van congressen over informatica onderwijs en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

De stichting NIOC neemt de archivering van de resultaten van de congressen voor zijn rekening. De website www.nioc.nl ontsluit onder "Eerdere congressen" de gearchiveerde websites van eerdere congressen. De vele afzonderlijke congresbijdragen zijn opgenomen in een kennisbank die via dezelfde website onder "NIOC kennisbank" ontsloten wordt.

Op dit moment bevat de NIOC kennisbank alle bijdragen, incl. die van het laatste congres (NIOC2025, gehouden op donderdag 27 maart 2025 jl. en georganiseerd door Hogeschool Windesheim). Bij elkaar zo'n 1500 bijdragen!

We roepen je op, na het lezen van het document dat door jou is gedownload, de auteur(s) feedback te geven. Dit kan door je te registreren als gebruiker van de NIOC kennisbank. Na registratie krijg je bericht hoe in te loggen op de NIOC kennisbank.

Het eerstvolgende NIOC vindt plaats op 18 maart 2027 in Arnhem en wordt georganiseerd door HAN University of Applied Sciences.

Reacties over de NIOC kennisbank en de inhoud daarvan kun je richten aan de beheerder:

R. Smedinga kennisbank@nioc.nl.

Vermeld bij reacties jouw naam en telefoonnummer voor nader contact.

SOFTWARE KWALITEIT IN EEN ONTWIKKELSTRAAT

ONZE ERVARINGEN NA 8 JAAR DDOA

RODY MIDDELKOOP, RODY.MIDDELKOOP@HAN.NL,
[@RODMIDDE](https://twitter.com/RODMIDDE)

5/5/2013

DDOA

NIO C2013

UML Java EJB3 Requirements
Use Cases Design Patterns
Class Diagram Refactoring
Agile JUnit Sequence Diagram
Scrum Continuous Integration
Standup Designer Grid Computing
Power Designer Model Externe
Eclipse Domein Frameworks
opdrachtgevers

5/5/2013

Semester

Keuze uit 15

Combinatie
bepaalt opleiding

Student kiest er 3
die samen met
stage het 2e/3e
jaar vormen

ASOM: Advise a Social Media Solution

C digital
marketing
policy;
communication
strategy;
effectiveness
and ROI; social media
implementation

ADEB: Advise an E-Business Solution

C internet
marketing &
web analytics:
online
strategy;
mobile
marketing;
viral
marketing;
webanalytics;
SEO and SEA;
conversion

ABI: Align Business and ICT

C implementation:
business case
with cost
benefit analysis;
implementation
plan;
balanced
scorecard

DMEC: Develop and Maintain an E-Community

C group
cultures &
community
design:
audience
research;
co-created
values;
social
interaction
design;
community
management

DECO: Deploy Enterprise Content

C presentation
& visualization:
style,
structure
and content;
information
dashboard
design;
infographics

DIS: Develop an Information System

C requirements
engineering:
requirements
elicitation,
specification
and validation;
business process
modeling;
application
generation;

APC: Automate Process Control

C vertical
integration:
integration
of systems
(RFID, risk &
human computer
interface)

CAVI: Create Audio and Visuals for Internet

C audio visual
design:
audio design;
video
design;
animation;
motion
graphics;
identities;
movies;
webcasting;
Adobe
After Effects

CICA: Create an Interactive Content Application

C interactive
content
creation:
asset design;
character
design;
intuitive
interface
design;
interaction
design;
greenscreen;
Adobe Flash

CRIA: Create a Rich Internet Application

C visual
screen design:
color and
Gestalt;
graphic
navigation;
visual
affordance;
widget
design;
patterns

DDOA: Develop a Distributed OO Application

C engineer an OO
application:
object oriented
analysis and
design
with UML;
software
engineering;
architecture;
design
patterns;
refactoring

MPNA: Make a High-Performance Network Application

C operating
systems:
filemanagement;
process
management;
scheduling;
threading;
synchronization;
inter process
communication

CAR: Create a Robot

C embedded
systems analysis &
design:
embedded
system
engineering;
lifecycle
models;
requirements
engineering;
UML, OO
analysis &
design;
socket
programming

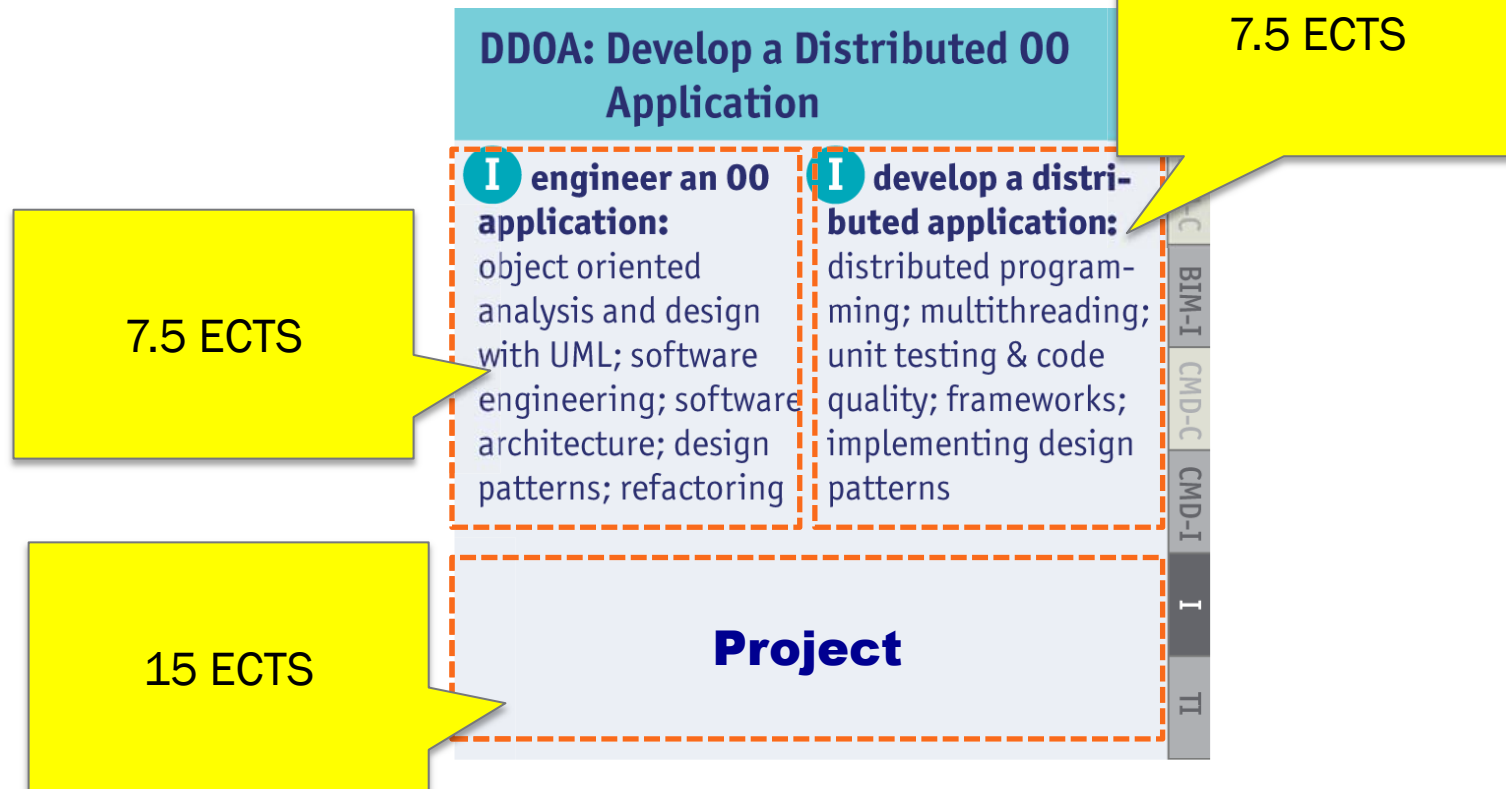
GAME: Create a Game

C game
art:
3d design
and
rendering;
building 3d
objects with a
3d modeling
tool;
interactive
storytelling;
(optional) 3d
character
design

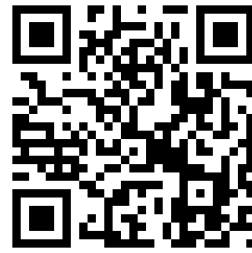
DEMO: Design Embedded Media Objects

C design
for context:
multimodal
interaction
design;
human
aspects in
design

INGEZOOMD: DDOA

BEROEPSTAAK

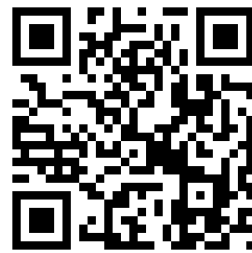
“Ontwikkel een gedistribueerde OO applicatie”

- Richt zich op veel aspecten van een software engineeringproject: analyseren, ontwerpen, bouwen, testen, implementeren
- Voorbeelden:
  - Android Game
  - Atlassian Provisioner
  - ProfielGenerator

COURSE EOA

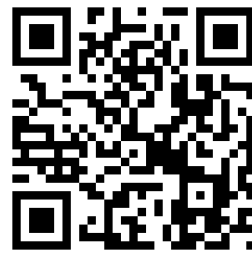

- Engineer an OO Application
- OO, UML (class- en sequencediagrams), Requirements, Design Patterns, Use Cases, Architectuur
- Applying UML and Patterns (Craig Larman)
- Powerdesigner, Astah, Enterprise Architect

COURSE DDA

- Develop a Distributed Application
- Parallel computing, Clean Code, Java, Threading, RMI, JavaEE, Big-O, Ant, JUnit / TDD, Frameworks
- Java Enterprise in a Nutshell (Jim Farley)
- Eclipse, IntelliJ, NetBeans, SpringSource ToolSuite, Maven, Ant, SoapUI, GlassFish, Tomcat, Spring Roo, MySQL

PROJECT

10 weken

5 studenten

Agile aanpak: Scrum

Gastcolleges en workshops van IT-bedrijven

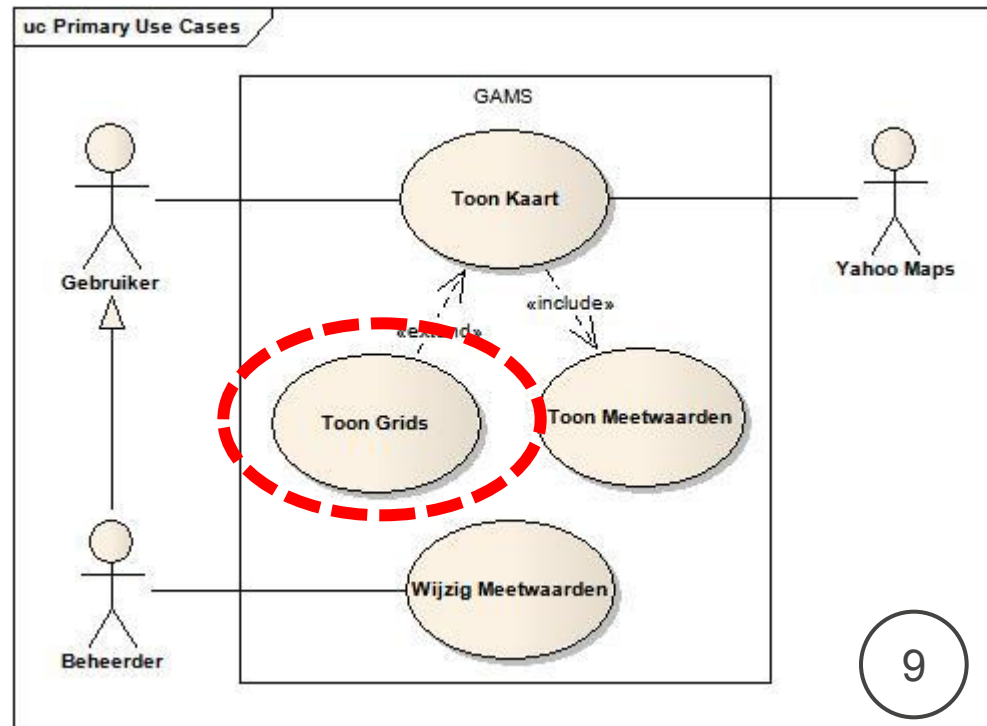
- InfoSupport, Luminis, VXCompany

Externe projecten voor IT-bedrijven

- Avisi, First8, InfoSupport, CGI/Logica, Luminis, Sogyo, TASS, Twijnstra&Gudde, VXCompany

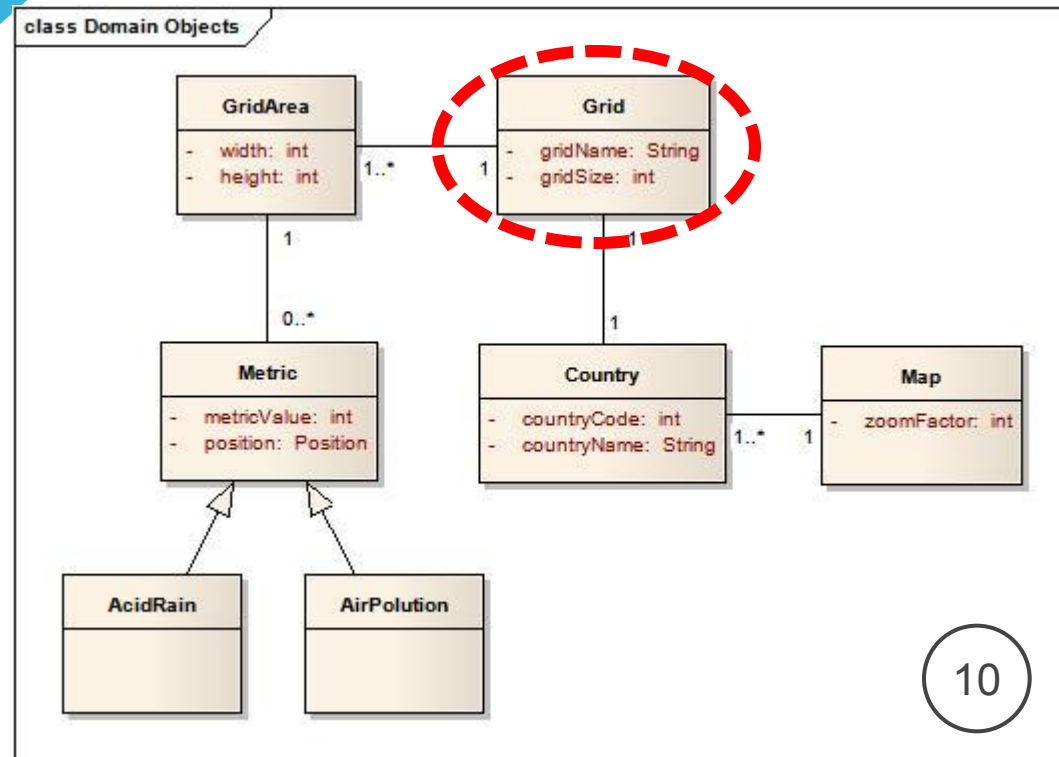
VAN ZAADJE TOT KARBONAADJE

Eerst overleggen met de klant over de eisen en deze eisen vastleggen ,
vaak visueel.

VAN ZAADJE TOT KARBONAADJE

Vervolgens nadenken over de structuur van je software.

VAN ZAADJE TOT KARBONAADJE

Na het ontwerpen ga je programmeren.

5/5/2013

GridService.java

```
package nl.han.ica.ddoa.workshop.service;

import java.util.List;

import javax.jws.WebService;

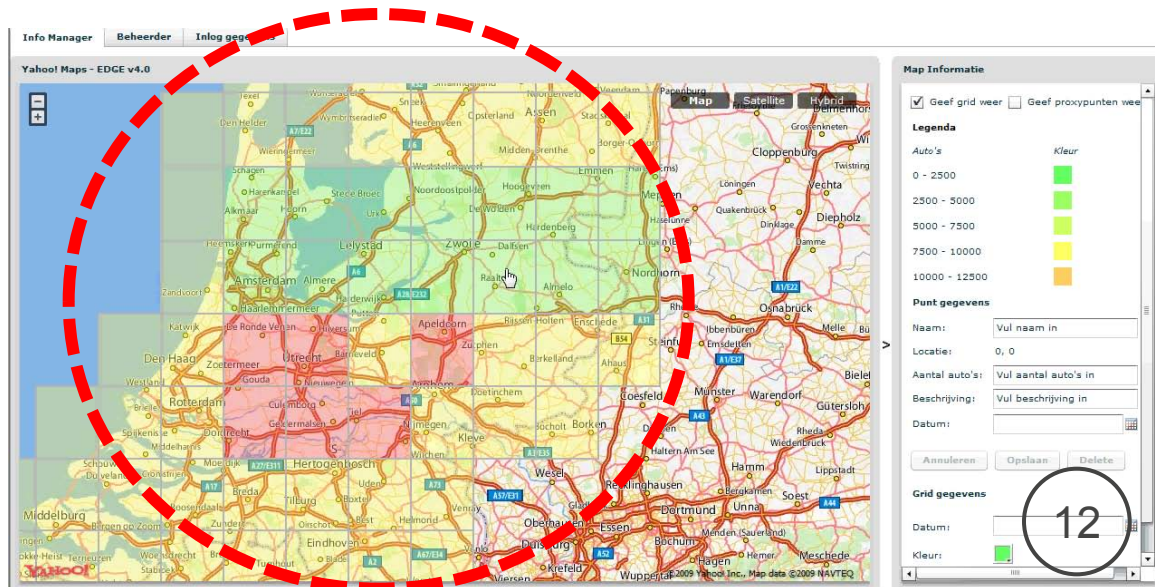
import nl.han.ica.ddoa.workshop.domain.Grid;

@WebService
public interface GridService {
    List<Grid> getGrids();
}
```

VAN ZAADJE TOT KARBONAADJE

Einddoel is een werkende applicatie, vaak voor een echte klant uit het bedrijfsleven.

5/5/2013

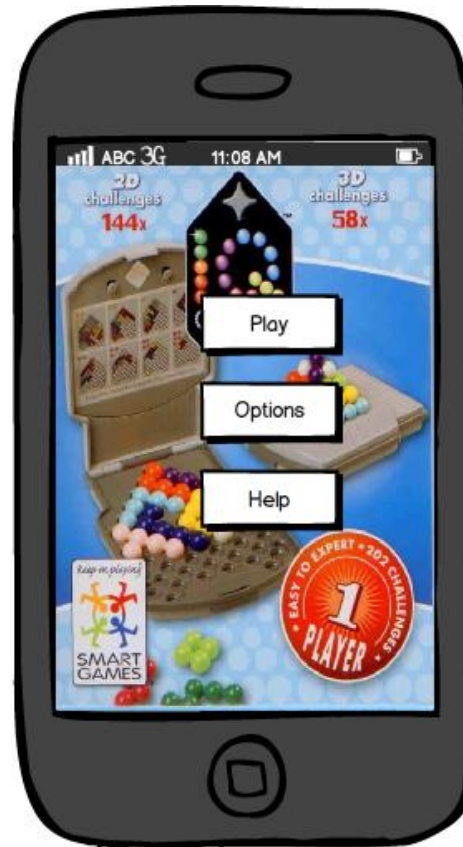
PROJECTVOORBEEDEN: IQ CABIN

Ontwikkel een
Android
implementatie van
het IQ Cabin spel

Technologie:

- Android

Bedrijf: AVISI

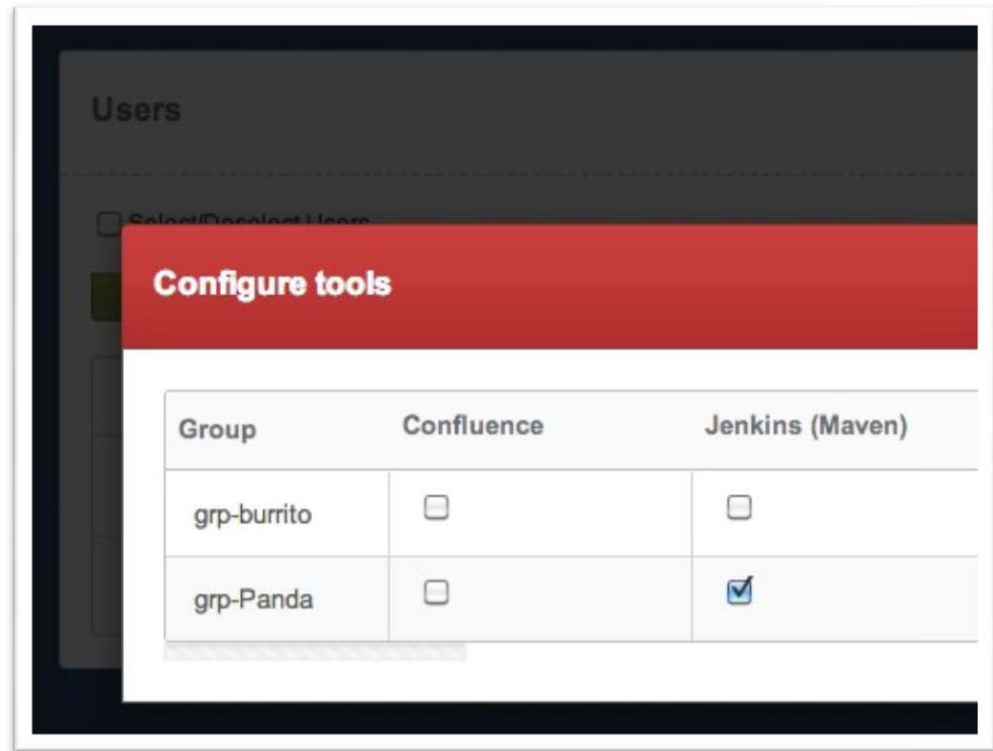
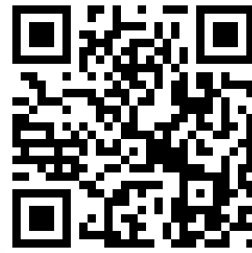
PROJECTVOORBEELDEN: ATlassian PROVISIONER

Ontwikkel product
waarmee de
ontwikkelstraat
beschikbaar is voor
nieuwe groepen.

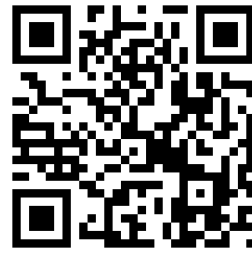
Technologie:

- Java
- Webservices (REST/SOAP)

Bedrijf:

PROJECTVOORBEEDEN: PROFIELGENERATOR

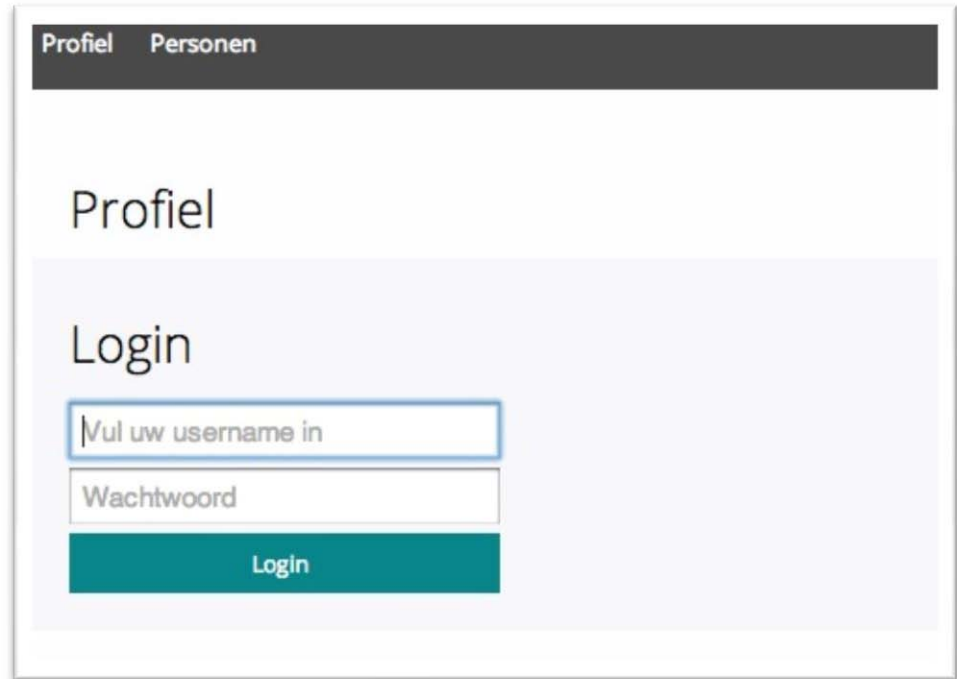

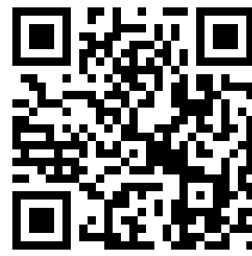
Ontwikkel een applicatie waarmee CVs kunnen worden gegenereerd.

Technologie:

- JavaScript
- Spring Roo
- Atlassian Crowd

Bedrijf: luminis
Conversing worlds

ONTWIKKELSTRAAT

a.k.a. “Software factory”

Standaarden

- Templates

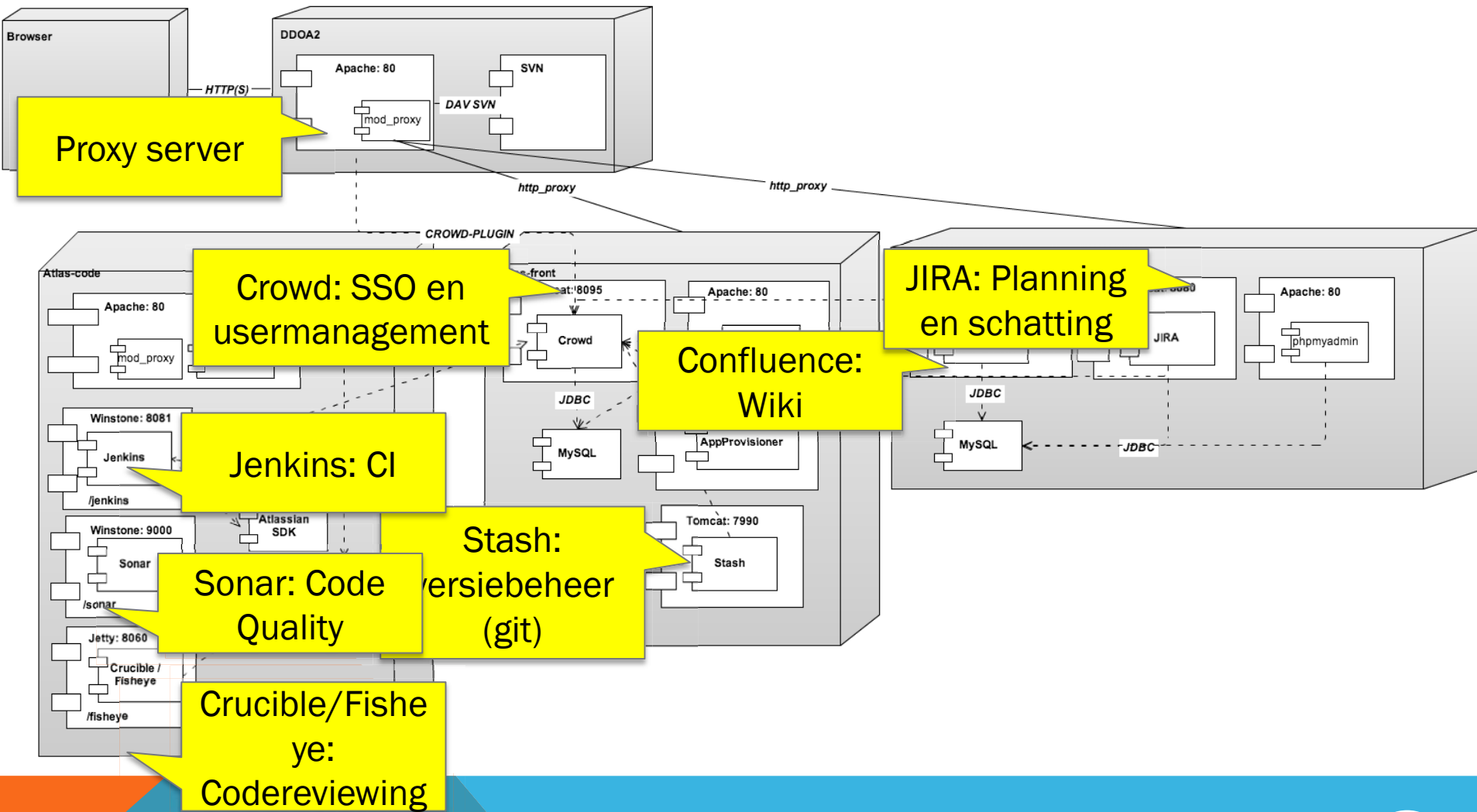
Proces

- Scrum

Tools

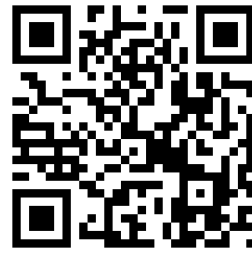
- Atlassian Suite (Confluence, JIRA, Stash, Crowd), Jenkins en Sonar

TOOLOVERZICHT / DEPLOYMENT

5/5/2013

STANDAARDEN

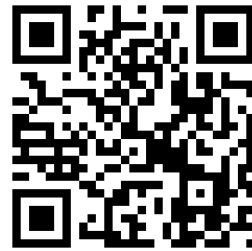
Documentatiestandaarden

- Geleend van Unified Process (RUP op maat)
  - Plan van aanpak (Software Development Plan + Vision)
  - Software Requirements Specification
  - Software Architecture Document

Codingstandaarden

- Vaste set voor DDOA, afwijkingen zijn bespreekbaar mits gemotiveerd
- Worden automatisch gecheckt door Sonar

CONFLUENCE – DOCUMENTATIE

Alle technische documentatie wordt geschreven en bewaard in Confluence:

- wiki
- versiebeheer
- usertracking
- geïntegreerde UML en UIMock

Je hebt schrijfrechten op je eigen wiki en leesrechten in alle andere spaces.

AGILE DEVELOPMENT

Testing early and automated

- Unittesten

Incremental design

- Geen groot ontwerp vooraf

Daily deployment

- Elke dag bouwen en opleveren

Customer involvement

- Veel contact met je klant

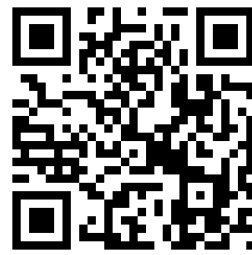
Continuous integration

- Op de achtergrond wordt de kwaliteit van je werk gecontroleerd

Incremental planning

- Planning poker

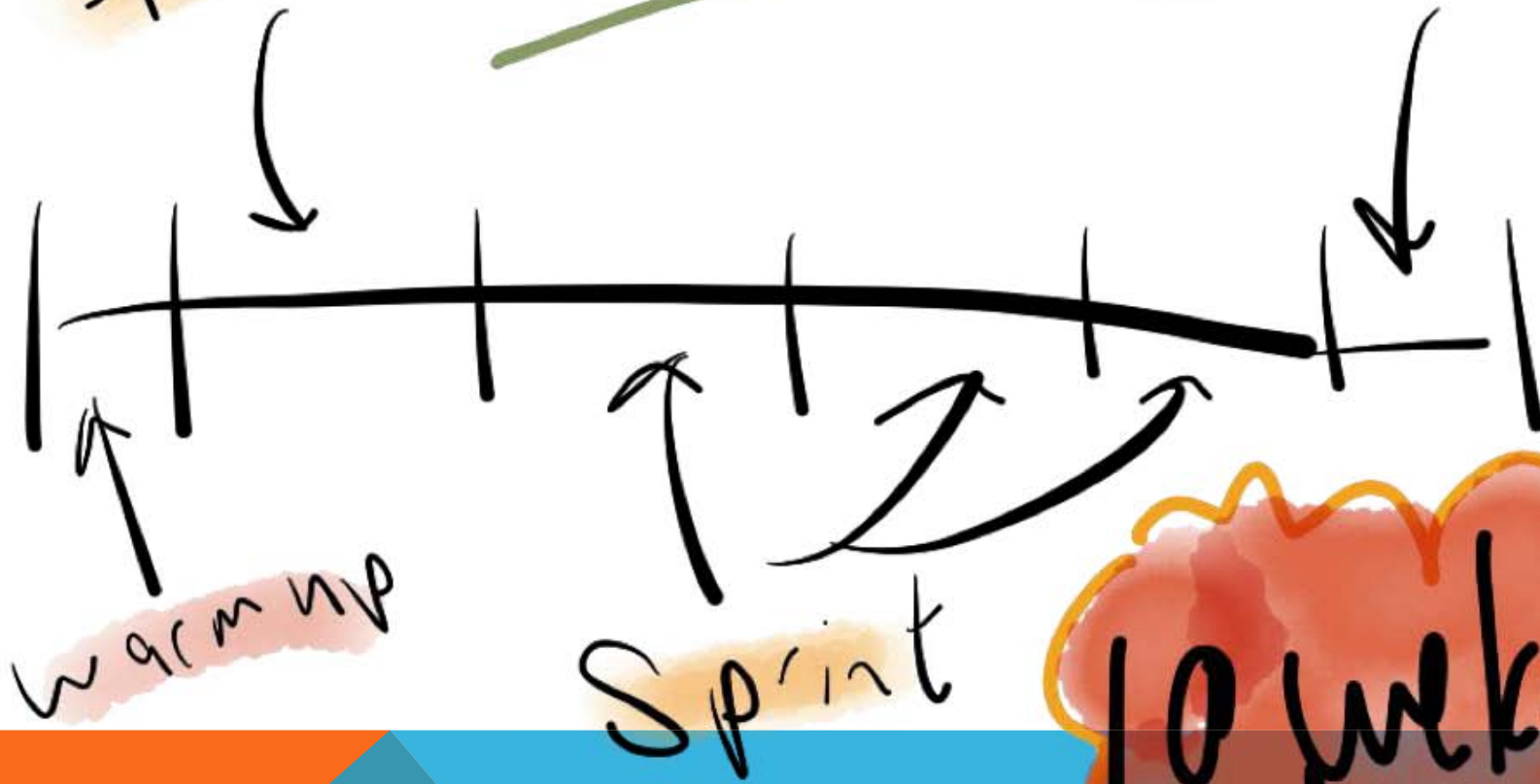
PROCES

Scrum-planning

- 1 week pre-game (“warming up”)
- 4 sprints van 2 weken
  - Planningsdag met planningpoker
  - Verwerking van resultaten in JIRA
  - Uitvoering
  - Sprint Review
  - Retrospective
- 1 week afsluiting (“cooling down”)

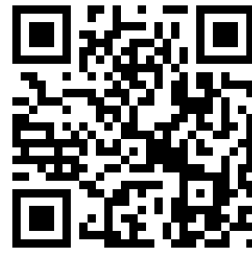
sprint Process

Cooling Down

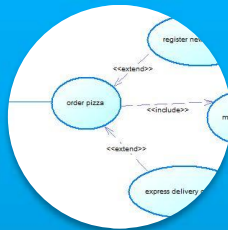

10 weken
dus!

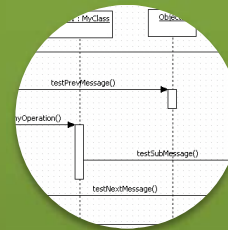
PRE-GAME

Plan van
aanpak
(definitief)

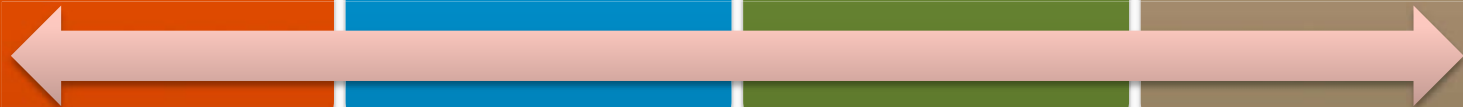
Software
Requirements
Specification
(concept)

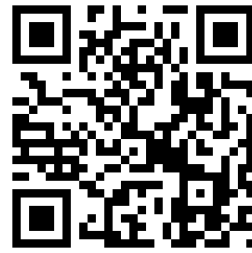
Software
Architecture
Document
(concept)

Tools,
frameworks en
libraries
verkennen

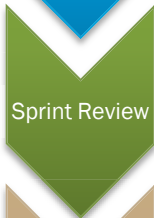
SPRINT

- Planningpoker
- JIRA

- Gericht op de sprint goal
- Daily stand-up

- Goedkeuring door opdrachtgever en docent op basis van sprint goal en definition of done

- Teamreflectie: wat ging goed, wat niet, teamafspraken.
- Gekoppeld aan IPV

Sprint

planning
poker

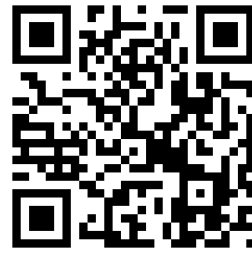
iterate & increment

sprint
review

5/5/2013

RODY MIDDELKOOP, RODY.MIDDELKOOP@HAN.NL,
@RODMIDDE

JIRA – PROJECTS

Projects

Je kunt bij elkaar
kijken, zelfs
beperkt schrijven
dus houd het
professioneel.

Project Lead =
Scrummaster

Name			Project Lead
Beheer			ki.icaprojecten.nl/display/BHR/Home DDOA Administrator
DDOA Avisi LogAnalyzer			ki.icaprojecten.nl/display/ALA/Home Sjors Palm
DDOA Avisi OpenSpaces	AOS	http://wiki.icaprojecten.nl/display/AOS/Home	Harm Berntsen
DDOA Example Project	XMPL	http://wiki.icaprojecten.nl/display/XMPL/Home	DDOA Administrator
DDOA First8 TennisCMS	FEO	http://wiki.icaprojecten.nl/display/FEO/Home	Gerben Tijdeman
DDOA ICA GameAPI	IGA	http://wiki.icaprojecten.nl/display/IGA/Home	Edward Raak
DDOA InfoSupport Endeavour Project Assistant	ISEPA	http://wiki.icaprojecten.nl/display/ISEPA/Home	Gerard Verbeek
DDOA InfoSupport Keytool UI	ISKUI	http://wiki.icaprojecten.nl/display/ISKUI/Home	Maik Diepenbroek
DDOA Logica OV Crowdsourcing	LOOWC	http://wiki.icaprojecten.nl/display/LOOWC/Home	Nati Yonatan Abbai
DDOA Luminis QR Geocaching	LUQRG	http://wiki.icaprojecten.nl/display/LUQRG/Home	Tom Niemantsverdriet
DDOA RID Planning Roostering Systeem	RIPRS	http://wiki.icaprojecten.nl/display/RIPRS/Home	Dennis Barneveld

JIRA – GREENHOPPER

 Robocode warriors

SPRINT: Sprint 3 QUICK FILTERS: Only My Issues Recently Updated

Plan **Work** Report Tools

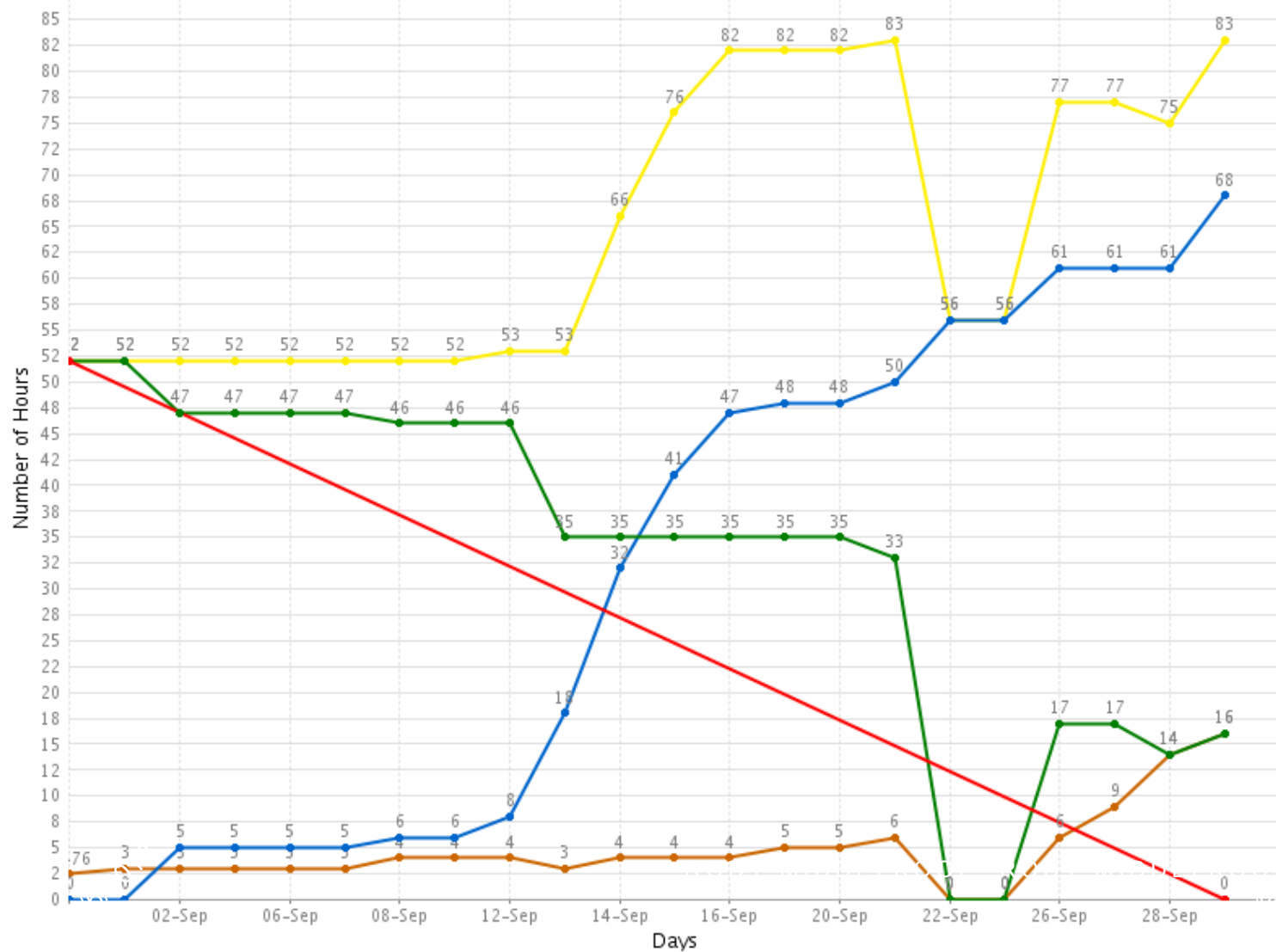
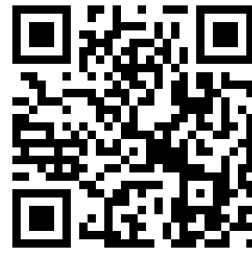
To Do	In Progress	Done
ROWA-24 ↑ Deelvraag 2 - Wat is AI 4d 3h	ROWA-33 ↑ Charles Testen en Refactoren 1d 4h 30m	ROWA-17 ↑ Write Robocode HOW-TO's 1d 2h
ROWA-30 ↑ Kruisen en muteren implementeren 1d 4h 30m	ROWA-26 ↑ Deelvraag 4 - Hoe kan een neurale netwerk ingezet worden in Robocode? 4d 5h 30m	ROWA-18 ↑ Release document 6h
ROWA-22 ↑ Vergaderingen Sprint 3 6h	ROWA-34 ↑ Verwerken Feedback Deelvraag 1 4h 30m	ROWA-46 ↑ Implementeren generatie afhandelen 7h 30m
ROWA-39 ↑ Opstellen relevante calculators 5h		ROWA-53 ↑ Deelvraag 1 + afspraken mailen. 30m
ROWA-35 ↑ Stand-ups 1d 1h		ROWA-54 ↑ Deelvraag 3 herzien 1d 4h 30m
ROWA-56 ↓ Herzien vraagstelling deelvraag 4 1h		ROWA-31 ↑ Programmeer structuur leer algoritme 7h 30m

5/5/2013

RODY MIDDELKOOP, RODY.MIDDELKOOP@HAN.NL,
@RODMIDDE

29

JIRA – REAL WORLD EXAMPLE

DAILY STAND-UP

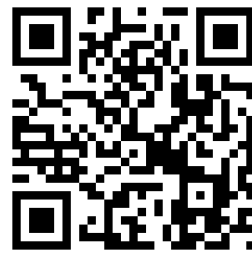
Vaste plek

Vast tijdstip

Maximaal 15 minuten, mag dus korter 😊

Scrummaster in control

- Wat heb je gisteren gedaan?
- Wanneer is je werk **klaar**?
- Wat ga je vandaag doen?
- Wat blokkeert (“**impediment**”) het succesvol doen van je taak?

SPRINT REVIEW

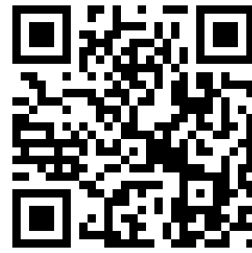
Checkt de sprint-goal met de
opdrachtgever/productowner

- Demonstratie van de features
- Maak een dwarsdoorsnede van je architectuur

Checkt de definition-of-done

- Studenten reviewen elkaars werk
- Studenten vragen ook **reviews** aan bij de docent
- Initiatief bij de student!

DEFINITION OF DONE

- **Per use case**

- Alle code compileert en is ingecheckt, voorzien van zinvol check-in commentaar.
- De publieke interface van elke klasse is voorzien van Javadoc.
- Code is geïndenteerd en geformatteerd op een uniforme wijze.
- Code voldoet aan de door DDOA vastgestelde coderichtlijnen (te checken met Sonar, Checkstyle of PMD).
- Alle unittests kunnen uitgevoerd worden en slagen allemaal.
- Aantoonbaar 100% Testcoverage voor alle classes die getest *kunnen* worden.

- **Per sprint**

- Productbacklog is up to date.
- Sprintbacklog is up to date.
- Use case beschrijvingen zijn bijgewerkt in het SRS.
- Package-, class-, sequence- en deploymentdiagrammen zijn bijgewerkt in het SAD.
- Ontwerpbeslissingen zijn vastgelegd, zoals het gebruik van koppeling, cohesie en/of andere design patterns.
- De burndown eindigt op 0.
- Alle taken (issues, bugs, tasks etc.) zijn afgesloten of uitgesteld tot de volgende sprint.
- Er is een installatiehandleiding voor de installatie van de software.
- Er is zoveel mogelijk gebruikersdocumentatie beschikbaar in de applicatie, de rest digitaal en/of op papier.
- Falende nightly en continuous builds zijn binnen een dag op orde.
- De sprint is geaccepteerd door de productowner / opdrachtgever(s), de sprint goal is gehaald.

QUALITY REVIEW

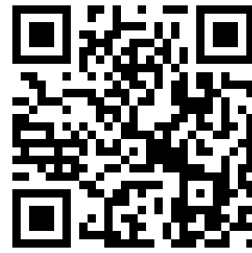

Handmatig door team

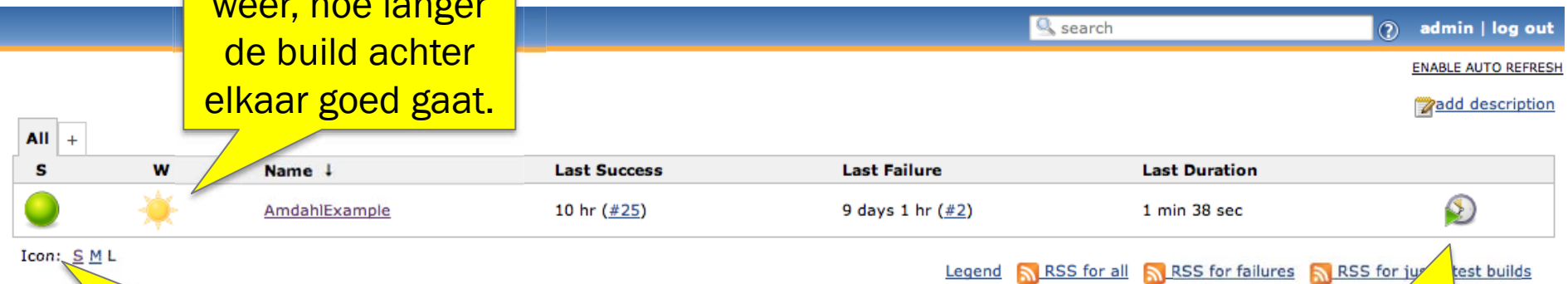
Handmatig door docent en/of opdrachtgever, gevraagd
en ongevraagd

Automatisch door [Jenkins](#) + [Sonar](#)

JENKINS

Hoe beter het
weer, hoe langer
de build achter
elkaar goed gaat.

The screenshot shows the Jenkins web interface. At the top, there is a search bar and user information 'admin | log out'. Below this, there is a table with columns: 'S', 'W', 'Name', 'Last Success', 'Last Failure', and 'Last Duration'. The first row shows a green ball icon in the 'S' column, a sun icon in the 'W' column, and the build name 'AmdahlExample'. The 'Last Success' column shows '10 hr (#25)' and the 'Last Failure' column shows '9 days 1 hr (#2)'. The 'Last Duration' column shows '1 min 38 sec'. Below the table, there is a legend for RSS feeds: 'RSS for all', 'RSS for failures', and 'RSS for just test builds'. There are also links for 'add description' and 'ENABLE AUTO REFRESH'.

S	W	Name ↓	Last Success	Last Failure	Last Duration
		AmdahlExample	10 hr (#25)	9 days 1 hr (#2)	1 min 38 sec

Icon: [S](#) [M](#) [L](#)

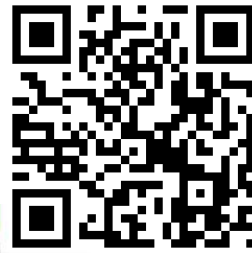
Legend [RSS for all](#) [RSS for failures](#) [RSS for just test builds](#)

Groene ballen zijn
goed, op een rode bal
staat (een ludieke)
straf.

Je kunt de build
ook handmatig
starten.

SONAR

Codestandaarden

Mate van
documentatie

Mate van
codeduplicatie

Totaalcijfer

Mate van
koppeling/cohesi
e.

Test coverage.

Geslaagde tests.

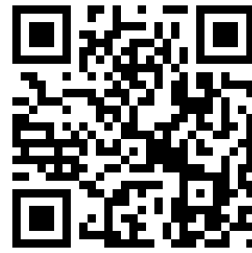
RETROSPECTIVE = FEEDBACK

Team	Scrum-master	Product-owner-by-proxy	Teamid 1	Teamid 2	Teamid 3	Docent	Product-owner

TOETSING

Individueel door
3 docenten op
basis van
portfolio en
assessment

COMPETENTIES

- Analyseren
- Ontwerpen
- Realiseren/Testen
- Samenwerken
- Communiceren
- Planmatig werken

PRODUCTEN

- Requirements
- Functioneel Ontwerp
- Technisch Ontwerp
- Software
- Retrospectives
- Requirements/Ontwerpen
- Plan van Aanpak

TEAMROLLEN

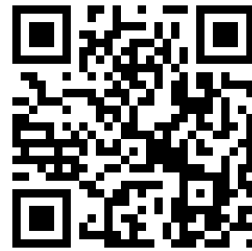
Per rol moet de student aan andere eisen voldoen binnen dezelfde competentie:

Rol/Competentie	Samenwerken	Communiceren	Planmatig werken
Scrum Master	x		x
Product Owner		x	
Team Member	x	x	x

MENING STUDENTEN

- Lastig om docent en opdrachtgever beiden tevreden te houden (wanneer is het klaar?)
- Motiverend om voor echte opdrachtgevers te werken en een product op te leveren dat bruikbaar is
- Goede begeleiding door docenten en bedrijven
- Agile werken bevalt goed en wordt toegepast in andere onderwijseenheden, stage en afstuderen.
- Structuur geeft focus en maakt niet “lui”
- Tools zijn nuttig maar hebben hoge leercurve

Expand all Collapse all

Home

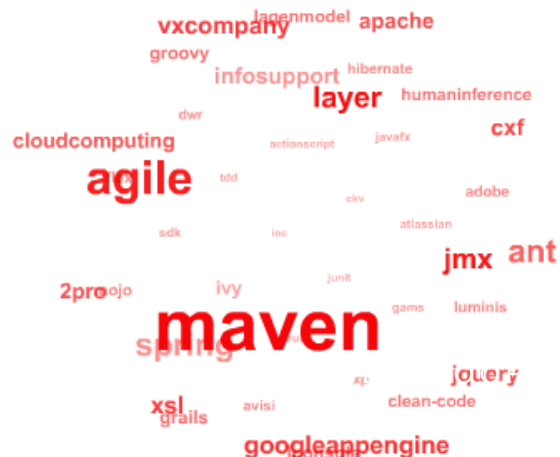
- Organisatie
- Portfolio
- Kennisbank
- Open Source
- Presentaties
- Contact

Added by [Rody Middelkoop](#), last edited by [Rody Middelkoop](#) on Nov 10, 2010 ([view change](#))

Home

Welkom bij de website van DDOA, waar gedistribueerde OO applicaties worden gebouwd door talentvolle junior software engineers.

DDOA is een van de veertien onderwijseenheden uit de hoofdfase van de Informatica en Communicatie Academie (ICA) van de HAN. Gedurende een half jaar leren studenten hoe ze een gedistribueerde OO applicatie moeten ontwikkelen: Develop a Distributed OO Application. De eerste helft van DDOA bestaat uit twee [courses](#) die parallel lopen, de tweede helft van DDOA bestaat uit een [project](#) dat doorgaans voor externe opdrachtgevers wordt uitgevoerd waarbij de broncode veelal in de vorm van een [open source](#) licentie opgeleverd wordt. Het vakmanschap wordt overgedragen door docenten die veelal ervaring hebben in het werkveld en door gastcolleges van cracks zoals Sander Hoogendoorn en Robert C. Martin (Uncle Bob).

DANK VOOR UW AANDACHT

rody.middelkoop@han.nl

@rodmidde

<http://nl.linkedin.com/in/rodym/>

<http://www.slideshare.net/rodym>